

TRACES

Skozi evropsko zgodovino je vseskozi prihajalo do medkulturnega stika ter dialoga, pogosto pa so temu botrovale trgovske mreže, ki so postavljale iste interese različnim narodom in kulturam. Poleg trgovine, pa žal najdemo tudi bolj negativne vzroke za mešanje in prepletanje različnih navadi in sicer medetnične konflikte in vojne. Tako še danes najdemo določene ostanke tega zgodovinskega medkulturnega kontakta v različnih sferah dandanašnjega življenja. Na primer, jed in beseda »burek« sta v Sloveniji popolnoma sprejeta, izhajata pa seveda z bližnjega vzhoda, kjer imata svoje korenine v turščini. Le-ta se je preko vpliva bošnjaških muslimanov razširil po celem Balkanu. Na kulinarinem področju lahko najdemo številne ostanke medkulturnega stika z vzhodnimi, severnimi ter južnimi sosedi. Na primer: sarma, knedli, štrudelj, golaž, špageti itd. Med drugim Slovenci dolgujemo svojo popolnoma udomačeno navado, kot je nošenje copat v domu, zopet muslimanski kulturi, ki se ni prenesla na zahod, ampak je prišla samo do Slovenije. Če pogledamo z jezikovnega vidika, lahko naštevamo številne besede, ki smo si jih sposodili iz »srbo-hrvaščine« in so živi dokaz ostankov nekdanje skupne države ter recipročnega kulturnega vpliva nekdanjih držav Jugoslavije. Verjetno je ena najbolj pogostih: valjda, ajde, da o kletvicah raje ne govorimo.

Kjer je prihajalo in še prihaja do medkulturnega stika in izmenjave, se ustvari obojestranski vpliv, ki se potem odraža tako na jezikovnem, kulinarinem ter kulturnem nivoju.

Danes tovrstno recipročno vplivanje med različnimi kulturami poteka nekoliko drugače. Moderna družba s pojavom vesplošne globalizacije in bliskovitim tehnološkim napredkom pogojuje specifične pogoje bivanja, s tem pa tudi nove oblike medsebojnega sporazumevanja. S tem pojavom smo priča, kako se evropski kulturni prostor čedalje manjša in oblikuje se skupna realnost, ki se povezuje s pojavom novih medijev. Glavni objekt raziskovanja bo nastajanje novega skupnega prostora, kjer vladajo zelo podobni ali celo enaki kulturni,

družbeni in jezikovni mehanizmi, saj se realnost vse bolj pomika v virtualni svet, ki je skupen čedalje večji množici ljudi. »Ob transformacijah političnega svetovnega sistema gre poudariti še spremembe v ekonomskem in infrastrukturnem sistemu, ki pomenijo izrazito prevlado kapitalističnega vzorca v svetu in novih, neteritorialnih oblik svetovne komunikacije, kar omogoča svetovnim silam, da svetovnega resda ne nadzorujejo več v realnem, fizičnem pogledu, kot se je to dogajalo v obdobju prve, imperialne globalizacije, temveč v bistvu na virtualen način, s pomočjo elektronskih medijev in finančnih transakcij.«¹ Tako smo priča nenehnemu vdoru tako imenovanih zahodnih vrednot, standardov in pojmov, ki vse bolj agresivno prodirajo v posamezne države in s tem vplivajo ter oblikujejo tudi jezikovne oblike. Seveda ti pojavi samo odražajo stanje novih razmerij, ki so posledica globalizacije in vse bolj navideznega zmanjševanja fizičnih ter s tem posledično tudi kulturnih razdalji. Da bi lahko identificirali in analizirali družbeno-prostorske fenomene, se ne moremo ogniti opaznim spremembam na jezikovni ravni, ki še posebej izstopajo prav v elektronskih tekstih, kot najbolj očitni rezultat tehnološko napredne dobe.

¹ M. Bufon, Politčna geografija globalizacije, Geografski vestnik, 78-1, Zveza geografskih društev Slovenije, 2006, str. 41